बागमती प्रदेश सरकार

संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय

बागमती प्रदेश, हेटौडा

पर्यटन विकास आयोजनासँग सम्बन्धित पूर्वाधार निर्माण योजना कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१

(बागमती प्रदेश सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालयको (माननीय मन्त्रीस्तर) निर्णयबाट मिति २०८१/०५/१९मा स्वीकृत)

बागमती प्रदेश सरकार

संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय

बागमती प्रदेश, हेटौडा

आ.व.२०८१/८२

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

बिषयसूची

परिच्छेद-१ .... १
प्रारम्भ १
१.१ पृष्ठभूमी १
१.२ कार्यविधिको सामान्य सिद्धान्त १
१.३. परिभाषाः १
१.४. कार्यक्रम सन्चालन प्रकृयाः ३
१.५. प्राविधिक सर्वेक्षण, लागत अनुमान र स्वीकृतिः ४
परिच्छेद-२ .... ६
बहुवर्षिय आयोजनाहरु ६
परिच्छेद-३ .... ७
पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पुर्वाधार विकास आयोजनाहरु ७
परिच्छेद ४ .... ८
संस्कृति तथा सम्पदा संरक्षण सम्बन्धि आयोजनाहरु ८
परिच्छेद ५ .... ८
डि.पि.आर. निर्माण ८
परिच्छेद ६ .... ९
उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्य ९
६.१ . उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्थाः ९
६.२ . उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः १०
६.३ . आयोजना कार्यान्वयनः १०
६. ४ आयोजना सम्झौताको लागि आवश्यक कागजातहरुः १०
६.५ उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास ११
६.६ खाता सञ्चालन तथा भुक्तानी प्रकृया ११
परिच्छेद- ७ .... १४
विविध 14
७.१. असुल उपर गरिनेः १४
७.२ मापदण्ड बनाउन सक्नेः १४

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

परिच्छेद-१
प्रारम्भ

१.१ पृष्ठभूमी

बागमती प्रदेश भित्र रहेका प्राकृतिक स्रोतहरुको संरक्षण एवं दीगो व्यवस्थापन तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनबाट स्थानीय र प्रादेशिक समृद्धि हासिल गर्न पर्यटन क्षेत्रको पुर्वाधार विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन गरी यस प्रदेशलाई थप आकर्षक तथा सुरक्षित गन्तव्यको रुपमा विकास गर्दै पर्यटन आगमनमा उल्लेखनीय वृद्धि गरी जनताको आयस्तर बढाउनको लागि बागमती प्रदेश सरकार संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय अन्तर्गत पर्यटन विकास आयोजना, हेटौडा र पर्यटन विकास आयोजना इकाई कार्यालय काठमाडौ मार्फत आर्थिक बर्ष २०८१/८२ मा पर्यटन तथा संस्कृति क्षेत्रसँग सम्बन्धित योजनाहरुका लागि बजेट व्यवस्थापन गरेको छ।

प्रदेश सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय, बागमती प्रदेश अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रहेर स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरु पर्यटन विकास आयोजना, हेटौडा तथा पर्यटन विकास आयोजना इकाइ कार्यालय काठमाडौबाट संचालन गरिने गरी बागमती प्रदेश भित्रका १३ वटै जिल्लाहरुको विभिन्न पर्यटन तथा संस्कृति विकास सम्बन्धि आयोजनाहरु संचालन गर्ने गरी बजेट विनियोजन भएको छ। स्वीकृत आयोजनाहरु प्रभावकारी ढंगले सम्पादन भएमा त्यसबाट प्राप्त हुने प्रतिफल समेत गुणस्तरीय भई आशातित उपलब्धि हासिल गर्न सकिन्छ । अतः पर्यटन विकास आयोजनाहरुको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम र बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी अधिकतम उपलब्धी हासिल गर्ने उद्देश्यले कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायलाई कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजता र एकरुपता आओस् भनी यो "पर्यटन विकास आयोजनासँग सम्बन्धित पूर्वाधार निर्माण योजना कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१ " तयार गरी जारी गरिएको छ ।

१.२ कार्यविधिको सामान्य सिद्धान्त

यो कार्यविधि सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली २०७६ र बागमती प्रदेशको प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७६, सार्वजनिक निकायमा स्वदेशी वस्तुको उपयोग गर्ने सम्बन्धि निर्देशिका, २०७१, प्रदेश सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, २०७८ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेट कार्यान्वयन कार्यविधि तथा बजेट कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित संघीय सरकार, बागमती प्रदेश सरकार र मन्त्रालय जारी गरेका अन्य कार्यविधि तथा निर्देशिकाको हकमा सोही बमोजिम हुने अन्यथा यस कार्यविधि बमोजिम गर्ने गरी प्रदेश बिनियोजन ऐन २०८१ को दफा ११ को उपदफा (२) को अधिनमा रहि संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालयले यो "पर्यटन विकास आयोजनासँग सम्बन्धित पूर्वाधार योजना निर्माण कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१" जारी गरेको छ। संस्कृति, पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय मातहतमा रहेको पर्यटन विकास आयोजनाहरुको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरुको संचालन तथा कार्यान्वयन गर्नु यो कार्यविधिको मुख्य लक्ष्य रहेको छ।

१.३. परिभाषाः

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

(क) "प्रदेश" भन्नाले बागमती प्रदेश सम्झनु पर्छ ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

(ख) "अध्यक्ष" भन्नाले उपभोक्ता समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ।

(ग) "आयोजना" भन्नाले संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय बागमती प्रदेश र सो अन्तर्गतका पर्यटन विकास आयोजनाहरुबाट पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पूर्वाधार विकास निर्माणमा बजेट विनियोजन भएका योजना/आयोजना वा परियोजनालाई सम्झनु पर्छ।

(घ) "उपभोक्ता" भन्नाले आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने आयोजना सञ्चालन हुने क्षेत्र भित्रका व्यक्तिलाई जनाउछ।

(ङ) "उपभोक्ता समिति" भन्नाले प्रचलित कानून वमोजिम दर्ता भएका उपभोक्ता समिति वा आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि उपभोक्ताहरुको भेलाबाट उपभोक्ता समिति गठन गरी आयोजनासँग सम्बन्धित स्थानीय तह वा स्थानीय तहको सम्बन्धित वडाबाट सिफारिस भएको समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

(च) "मन्त्रालय"भन्नाले बागमती प्रदेशको संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ।

(छ) "कार्यालय"भन्नाले मन्त्रालय अन्तर्गतका पर्यटन विकास आयोजना र ईकाइ कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ।

(ज) "स्थानीय तह" भन्नाले प्रदेश भित्रका महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका, नगरपालिका र गाँउपालिकालाई बुझाउछ।

(ञ) "पदाधिकारी" भन्नाले उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ।

(ट) "वडा" भन्नाले स्थानीय तह भित्रका वडालाई सम्झनु पर्दछ।

(ठ) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले आयोजना सञ्चालन भएको वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ।

(ड) "सदस्य" भन्नाले उपभोक्ता समितिका सदस्यलाई जनाउनेछ र सो शब्दले उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई समेत जनाउनेछ।

(ढ) "सम्झौता" भन्नाले आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि कार्यालय र उपभोक्ता समिति वा निर्माण व्यवसायीबीच भएको लिखित करारनामा वा कबुलियतनामालाई सम्झनुपर्दछ।

(ण) "लागत अनुमान" भन्नाले श्रमिकहरुको खर्च, निर्माण सामाग्रीको खर्च, यान्त्रिक उपकरण आवश्यक भए सोको भाडा समेत समावेश गरी निर्माण कार्य गर्न लाग्ने अनुमानित कूल खर्च लगायतलाई सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले प्रचलित कानून वमोजिम मू. अ कर, गुणस्तर परीक्षण खर्च, रोयल्टी, कन्टिन्जेन्सी रकम समेत समावेश भएको कूल रकमलाई सम्झनु पर्दछ।

(त) "स्थानीय तह" भन्नाले कार्यक्रम लागु हुने स्थानको स्थानीय तह सम्झनु पर्छ।

(थ) "कार्यक्रम" भन्नाले बागमती प्रदेश सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय र मातहतको पर्यटन विकास आयोजना तथा इकाई कार्यालयबाट कार्यान्वयन हुने आ.व. २०८१/८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम/क्रियाकलाप तथा लागत साझेदारीमा कार्यालयले व्यहोर्ने पूर्वाधार सम्वन्धि परियोजना/योजना समेतलाई सम्झनु पर्छ।

१.४. कार्यक्रम सन्चालन प्रकृयाः

- स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम प्राप्त भए पश्चात् कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना बनाई सरोकारवालाहरुको सहभागितामा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
- स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रमको विषयगत विशिष्टिकरण र आवश्यकता अनुसार कार्य विभाजन गरी पर्यटन विकास आयोजनाबाट आवश्यक प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई जिम्मेवारी तोकिनेछ।
- आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरु तथा सम्बन्धित स्थानीय तहको अधिकतम सहभागिता गराईनेछ।
- सामुदायिक वन क्षेत्रमा पर्यटन पुर्वाधार सम्बन्धी कार्यहरु प्रचलित वनसँग सम्बन्धित कानून बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ।
- राष्ट्रिय वन क्षेत्रमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालय र राष्ट्रिय निकुन्ज तथा संरक्षण क्षेत्र भित्रको कार्यक्रमहरु सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुन्ज/संरक्षण क्षेत्र कार्यालयसँग समन्वय, सहकार्य र सहमति लिएर मात्र सञ्चालन गरिनेछ।
- कुनै सामुदायिक वन, धार्मिक वन, कवुलियती वन वा वन संरक्षण क्षेत्रको सिमानाभित्र पर्यटकीय आयोजना संचालन हुने भए प्रचलित वन ऐन र नियमावली अनुसार सम्वन्धित वनको कार्ययोजनामा समावेश गरी कार्ययोजना स्विकृत भए पछि मात्र निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ।
- ऐतिहासिक प्राचिन स्मारक तथा पुरातत्वसँग सम्बन्धित आयोजनाहरु पुरातत्व विभागसँग समन्वय, सहकार्य गर्दै नेपाल सरकारको प्राचिन स्मारक सम्बन्धि कार्यविधि, २०६४ बमोजिम गरिनेछ।
- कार्यक्रम संचालन गर्दा मितव्ययी, पारदर्शिता, जनसहभागीताको सिद्धान्तको आधारमा प्रभावकारी ढंगले गरी लाभग्राही समुदायलाई अधिकतम फाईदा र रोजगारी श्रृजना हुने गरी संचालन गरिनेछ।
- कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सकेसम्म स्थानीय समुदाय तथा आदिवासी जनजाती (Indigenous People) को सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक पक्षलाई नकारात्मक प्रभाव नपर्ने गरि र वातावरणीय पक्षमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने कार्यलाई एकीकृत रुपमा सञ्चालन गरिनेछ।
- सन्चालित आयोजनाहरुको सम्बन्धित निकायबाट नियमितरुपमा अनुगमन मुल्याङ्कन गरिनेछ।
- आयोजनाहरुको कन्टिन्जेन्सी खर्च सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ र बागमती प्रदेश सरकारको आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा नियमावली, प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७६ प्रदेश सार्वजनिक खर्चको मापदण्डमा भएको व्यवस्था बमोजिम हुनेछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम स्थानीय पर्यटकीय पुर्वाधार निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन गर्न सकिने। तर आयोजनाको निम्न बमोजिमको अवस्थामा बोलपत्र वा दरभाउपत्र वा सोझै खरिदको माध्यमबाट योजना कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ :

- प्राविधिक रुपमा जटिल कार्य भनि प्राविधिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको,
- १० लाख वा सो भन्दा कम बजेट विनियोजन भएका पर्यटकीय/धार्मिक/साँस्कृतिक सम्पदाहरुको पूर्वाधार निर्माण तथा संरक्षणका कार्य,
- हेभी उपकरणहरु प्रयोग गर्नु पर्ने भनि प्रविधिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको कार्य,
- पिलर, बीम तथा स्लाब ढलान / कास्टिङ्ग गर्नु पर्ने र एक पटकमा दुई तला भन्दा बढीको नयाँ ठुला भवन निर्माण वा तला थप कार्य,

  तर,
- पिलर, बीम तथा स्लाब ढलान गर्नुपर्ने भए पनि बजारबाट निर्माण सामाग्री खरीद गरि ज्यामी/कामदार/मजदुर तथा कालीगढहरुलाई डोर हाजीरमा काममा लगाई सम्पन्न गर्न सकिने सानातिना कामहरु जस्तै: प्रवेशद्वार, शौचालय, कम्पाउण्डवाल, सभाहल/भवन, फर्निसिङ, प्रिकाष्ट भवन, ट्रस भवन, प्रिफाव भवन, सानातिना मन्दिर, गुम्वा, चर्च, मस्जिद र सोको परिसरमा गरिने निर्माण कार्य, गजेवो, पाटी, सत्तल, विश्राम स्थल, चौतारा, प्रतिक्षालय, एक तला स्लाव ढलानमाथि पिलर खडा गरी फलामे ट्रसको संरचना; निर्मित भवनमा तलाहरु थप्ने, निर्मित भवनमा प्लाष्टर गर्ने, झ्यालढोकाको काम, रंगरोगन, इन्टरिएर डिजाईन सम्वन्धि काम, सौन्दर्यकरण, मन्दिरको छाना, छाना र भित्तामा वुट्टा निकाल्ने; टायल, मार्वल, मूर्ति, शालिक र सोको प्ल्याटफर्म जस्ता कामहरु उपभोक्ता समितिमार्फत गर्न सकिनेछ।
- कुनै योजनाको कार्यान्वयन गर्न उपभोक्ता समिति इच्छुक नदेखिएको एवं ठेक्का मार्फत कार्य गरिदिन भनी सिफारिस भै आएको काम,
- लाभग्राही समुदायले कम्तिमा १० प्रतिशत लागत सहभागिता व्यहोर्न नसक्ने,
- निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात उपभोक्ता समितिमा योजना हस्तान्तरण हुन नसक्ने,
- निर्मित योजनाको संरक्षण तथा मर्मत संभार उपभोक्ता समितिबाट हुन नसक्ने।

१.५. प्राविधिक सर्वेक्षण, लागत अनुमान र स्वीकृतिः

- आयोजना कार्यान्वयन गर्न अगाडी अन्य सार्वजनिक निकायबाट स्वीकृति वा अनुमति लिनु पर्ने भए सो प्राप्त गरे पश्चात मात्रै योजना कार्यान्वयन गरिनेछ।
- पर्यटन विकास आयोजनाको विषयगत प्राविधिकबाट आयोजनास्थलको स्थलगत अवलोकन गरि फिल्ड सर्वेक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ। सो प्रतिवेदनको आधारमा विस्तृत सर्भे गरि डिजाइन तथा लागत अनुमान तयार गरिनेछ।
- त्यस्तो डिजाइन तथा लागत अनुमान तयार गर्दा सम्बन्धित स्थानीय तह तथा उपभोक्ता समूहको माग, सुझाव, र आवश्यकतालाई पनि आधार लिन सकिने छ।

तर

- प्रदेश सरकारको लागत साझेदारीमा नयाँ निर्माणहुने साँस्कृतिक सम्पदाहरु जस्तै मठ मन्दिर, गुम्बा आदिको डिजाइन गर्दा रड र सिमेन्ट आदीको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै नेपाली काठ तथा स्वदेश सामाग्रीको प्रयोगलाई बढावा दिने गरी र नेपाली मौलिक कला र संस्कृति झल्कने किसिमको डिजाईनलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।
- लागत अनुमान तयार गर्दा प्रचलित नर्म्स, जिल्ला दररेट वा सम्बन्धित स्थानीय तहको दररेटलाई आधार लिईनेछ।
- वार्षिक कार्यक्रम संचालन गर्ने उपभोक्ता समिति, लक्षित समूह र सरोकारवाला पक्षले सम्बन्धित योजनाको अवधारणा, कार्ययोजना, गुरुयोजना, डि.पी.आर. तथा लागत अनुमान सरकारी निकाय, स्थानीय तह नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त सेवा प्रदायक संस्था वा कम्पनीबाट तयार गरी पेश गर्न सक्नेछ। उक्त कागजातहरु आयोजनाका प्राविधिकबाट पुनरावलोकन गरी आवश्यक भएमा स्वीकृत गर्न सकिनेछ।
- लागत अनुमान प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम स्वीकृत गरिनेछ।
- यस कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन गरीने क्रियाकलापहरुको लागि आवश्यक जग्गा सम्बन्धित व्यक्ति, फर्म, संघसंस्था वा कम्पनीको नाममा रहेको हुनुपर्नेछ। अन्य सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गा प्रयोग गर्ने हो भने प्रचलित ऐन नियम तथा कानुनले तोकेको मापदण्ड पुरा गरी भोगाधिकार लिए पश्चात कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। जग्गा व्यवस्थापनको जिम्मेवारी मन्त्रालय तथा अन्तरगतका निकायको रहने छैन।
- संचालित क्रियाकलापहरुलाई थप प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित स्थानीय तहहरु तथा स्थानीय सरोकारवालाहरु संग पनि समन्वय र सहकार्य गरी कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ।
- स्विकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिमको परिमाण र विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
- एउटै प्रकृतिको काम गर्ने उपभोक्ता समिति (हरु) मौजुदा रहेको खण्डमा पुराना उपभोक्ता समितिहरु (जस्तै वन उपभोक्ता समिति, मन्दिर व्यवस्थापन समिति, खानेपानी उपभोक्ता समिति आदि) लाई नै प्राथमिकतामा राखी कामकाज गर्न सकिनेछ। तर सोको लागि सम्बन्धित लाभग्राही समुदायको बैठक बसी सो उपभोक्ता समितिलाई कामको जिम्मेबारी दिने भनी निर्णय गरिएको हुनुपर्दछ।
- कुनै पूर्वाधार विकास योजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) तयार भईसकेको तर बहुवर्षीय योजनाको रुपमा नतोकिएको र डिपिआर बमोजिम कुल लागत रकम एकमुष्ट विनियोजन नभई आंशिक रुपमा बजेट रकम विनियोजन भएको अवस्थामा सालवसाली कार्यक्रमको रुपमा तोकिएको बजेटको परिधि भित्र रही उपभोक्ता समिति वा व्यवस्थापन समिति मार्फत कार्यसञ्चालन गर्न सकिनेछ। तर, सम्बन्धित निकायबाट बहुवर्षीय योजनाको रुपमा तोकिएको भएमा ठेक्का प्रकृया द्वारा पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- विनियोजित कार्यक्रम, मन्दिर/गुम्बा/मस्जिद/चर्च लगायतहरुको लक्ष्य, उद्देश्य र स्वरूपमा फरक नपर्ने गरी आयोजना स्थलमा के कस्ता कृयाकलापहरु सञ्चालन गर्ने भन्ने विषयमा सम्बन्धित उपभोक्ता समिति तथा

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

लाभग्राही समूहद्वारा पहिचान गरेबमोजिम प्राविधिक द्वारा लागत अनुमान तथा अध्ययनका आधारमा तय गरिनेछ । उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने पूर्वाधार निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा सम्बन्धित निकाय सँग समन्वय गरी उपभोक्ता समितिले छलफल गरी निर्धारण गर्नेछ ।

- निर्माण कार्य सम्पन्न भई सके पश्चात पर्यटन विकास आयोजना मार्फत सम्बन्धित योजनाको फरफारक र पूर्वाधार हस्तान्तरण गरिनेछ । तत् पश्चात उक्त आयोजना/निर्माणकार्यको रेखदेख तथा मर्मत सम्भार गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेबारी लाभग्राही समूहको हुनेछ । विगतका वर्षहरुमा प्रदेश पर्यटन विकास आयोजना वा मन्त्रालय अन्तर्गतका अन्य निकायहरुबाट कार्यसञ्चालन भई फरफारक तथा पूर्वाधार हस्तान्तरण भइसकेका स्थानहरुमा समेत यस वर्ष कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपरेमा कृयाकलापहरु तथा कार्य एकाईमा दोहोरोपना नहुनेगरी सोही लाभग्राही समूह मार्फत उपभोक्ता समिति गठन गरी चालु आर्थिक बर्षमा विनियोजन भएका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न बाधा पर्ने छैन ।
- कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन र खर्चको सक्कल विल भरपाई लगायतका कागजात प्राप्त भए पश्चात प्रचलित ऐन नियमानुसार कार्यसम्पादनको आधारमा भूक्तानी हुनेछ ।

परिच्छेद-२
बहुवर्षिय/क्रमागत आयोजनाहरु

१. विगतका आर्थिक बर्षमा सम्झौता भएका वहुबर्षिय आयोजनाहरुको भुक्तानी, भेरियसन, आदेश, मुल्य समायोजन, म्याद थप लगायतका व्यवस्था सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीसँग भएको सम्झौताका शर्त तथा प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२. विगत आ.व. मा खरिद सम्झौता भई कार्यान्वयनमा रहेका बहुवर्षिय ठेक्काका योजनाहरु सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०७६, र प्रदेश आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०८० ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ।

३. चालु आर्थिक बर्षमा वहुबर्षिय आयोजना सन्चालन गर्न देहायका विवरण खुलाई आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको सहमती लिई खरिद प्रकृया अगाडी बढाउन सकिनेछः

(क) आयोजनाको कुल लागत अनुमान

(ख) आयोजना सम्पन्न हुने अवधि

(ग) स्वीकृत खरिद गुरु योजना,

(घ) विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन

(ङ) चालु आर्थिक बर्षमा विनियोजन भएको रकम

(च) आयोजनाको आवश्यकताको पहिचान, छनौटको आधार, उद्देश्य, औचित्य, लाभ लागत विश्लेषण, लाभान्वित जनसंख्या, अपेक्षित उपलब्धि लगायतका विवरण,

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

(छ) प्रचलित कानून बमोजिमको अन्य विषय र आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रायले माग गरेको विवरण

४. सन्चालित वहुबर्षिय आयोजनाहरुको अनुगमन कार्य आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, प्रदेश नीति योजना आयोग तथा संस्कृति पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय एवम् सरोकारवाला निकायहरुको संयुक्त टोलीबाट यस आर्थिक बर्षमा कम्तीमा एक पटक अनुगमन गर्न सक्नेछ।

५. सम्पन्न भएका आयोजनाहरुको अन्तिम विल भुक्तानीको लागि कागजातहरु पेश गर्दा गुणस्तरीयता परीक्षण प्रतिवेदन समेत संलग्न राखी पेश गर्नु पर्नेछ।

६. आयोजनाकोहरुको त्रैमासिकरुपमा भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको समिक्षा गरिनेछ।

७. विगत आ.व. मा खरिद सम्झौता भई, म्याद थप गरी कार्यान्वयनमा रहेका क्रमागत योजनाहरु सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०७६, प्रदेश आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ।

परिच्छेद-३

पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पुर्वाधार विकास आयोजनाहरु

१. प्रदेशभित्र बढी भन्दा वढी पर्यटक आकर्षण गर्न पहिचान भई सकेका पर्यटकीय क्षेत्र तथा सम्भाव्य अन्य पर्यटकीय स्थानहरुमा पर्यटनका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकासका कार्यहरु गरी पर्यटनको विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्नको लागि आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ।

२. स्वदेशी तथा स्थानीय वस्तु उपयोगलाई प्राथमिकता दिई आयोजनाको विस्तृत लागत अनुमान तयार गरी आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ।

३. स्वीकृत कार्यक्रममा समावेश भएका आयोजनाको निर्माण कार्य प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली बमोजिम हुनेछ। उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजनाहरुको कार्यविधि परिच्छेद-६ बमोजिम हुनेछ।

४. पर्यटन विकास आयोजनामा रहेको मौजुदा जनशक्तिहरुको परिचालन गरी आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ र चालु आर्थिक वर्षको बैशाख मसान्तसम्ममा आयोजनाहरु सम्पन्न हुने गरी सम्झौता गरिनेछ। बहुवर्षिय आयोजनाको हकमा समयसीमा सोही आयोजनाको सम्झौतामा तोकिएबमोजिमको हुनेछ।

५. संचालित आयोजनाहरुको नियमित अनुगमन, मुल्यांकन पर्यटन विकास आयोजनाहरु तथा संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालयबाट हुनेछ।

६. सम्पन्न भएका आयोजनाहरुको अन्तिम बिल भुक्तानीको लागि कागजात पेश गर्दा आवश्यकताअनुसार गुणस्तरीयता परीक्षणको प्रतिवेदन तथा सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणको प्रतिवेदन समेत पेश गर्नु पर्नेछ।

७. आयोजनाहरुको त्रैमासिक रुपमा भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको समिक्षा गरिनेछ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

परिच्छेद ४

संस्कृति तथा सम्पदा संरक्षण सम्बन्धि आयोजनाहरु

१. प्रदेशभित्रका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्वका मठ, मन्दिर, गुम्बा, थान, मस्जिद, चर्च, क्रियापुत्री भवनको निर्माण, जिर्णोद्वार, संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका साथै धार्मिक पर्यटन वढाउने गरी तिनको धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्वको जगेर्नाका आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

२. पुरातत्त्वीक महत्त्वका क्षेत्रमा आयोजना सञ्चालन गर्दा आवश्यकता अनुसार पुरातत्व विभाग वा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी गरिनेछ ।

३. संस्कृतिसँग सम्बन्धित क्षेत्रमा आयोजना सञ्चालन गर्दा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विज्ञसँग परामर्श गरी सञ्चालन गरिनेछ ।

४. स्वीकृत कार्यक्रममा समावेश भएका आयोजनाको निर्माण कार्य प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली बमोजिम हुनेछ। उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजनाहरुको कार्यविधि परिच्छेद ६ बमोजिम हुनेछ ।

५. पर्यटन विकास आयोजनामा रहेको मौजुदा जनशक्तिहरुको परिचालन गरी आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ र चालु आर्थिक वर्षको ज्येष्ठ मसान्तसम्ममा आयोजनाहरु सम्पन्न हुने गरी सम्झौता गरिनेछ । बहुवर्षिय आयोजनाको हकमा समयसीमा सोही आयोजनाको सम्झौतामा तोकिएबमोजिमको हुनेछ ।

६. संचालित आयोजनाहरुको नियमित अनुगमन, मुल्यांकन पर्यटन विकास आयोजनाहरु तथा संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालयबाट हुनेछ ।

७. सम्पन्न भएका आयोजनाहरुको अन्तिम बिल भुक्तानीको लागि कागजात पेश गर्दा आवश्यकताअनुसार गुणस्तरीयता परीक्षणको प्रतिवेदन तथा सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणको प्रतिवेदन समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

८. आयोजनाहरुको त्रैमासिक रुपमा भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको समिक्षा गरिनेछ ।

परिच्छेद ५

डि.पि.आर. निर्माण

१. पर्यटन विकास आयोजनाहरुको डि.पि.आर. गर्नुपर्ने सूचि तयार गरेर महत्वपूर्ण आयोजनाहरुको मात्र डि.पि.आर तयार गर्ने कार्य गरिनेछ ।

२. डि.पि.आर तयार गर्न सो विषयसँग विज्ञता भएका मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिने, आफूसँग सो नभए सम्बन्धित मन्त्रालयसँग समन्वय गरी आग्रह गर्ने र सो नभए सूचिकृत कन्सल्टेन्सीबाट परामर्श सेवा खरिद गरी तयार गरिनेछ ।

३. अध्ययन गरिने क्रियाकलापको लागि सम्बन्धित प्राविधिकको सहयोगमा कार्य क्षेत्रगत शर्त (TOR) तथा लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत गरिने र प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीमा भएको प्रावाधान बमोजिम परामर्शदाताको छनौट गरी सम्झौता गरिनेछ ।

४. सम्झौता पश्चात् सरोकारवालाहरुको समेत सहभागितामा डि.पि.आर. को मस्यौदा प्रतिवेदनको प्रस्तुतीकरण गर्ने र संशोधन तथा थप गर्नुपर्ने भएमा पृष्ठपोषण दिई अन्तिम प्रतिवेदन तयारी गरिनेछ।

परिच्छेद ६
उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्य

६.१ . उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्था:

(क) सम्बन्धित स्थानीय तहको जनप्रतिनिधि वा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहबरमा आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित उपभोक्ताहरुको भेलाबाट अधिकतम सहभागितामा सम्बन्धित आयोजनास्थलमानै सात देखि एघार (७ देखि ११ जना) सदस्यीय उपभोक्ता समिति गठन गर्नुपर्नेछ।

(ग) आयोजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा सम्वन्धित वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ।

(ङ) उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समावेशी सिद्धान्तको अवलम्वन गर्नु पर्ने छ। समितिमा कम्तिमा तेत्तीस प्रतिशत (३३%) महिला सदस्य हुनुपर्नेछ। समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षमध्ये कम्तीमा एकजना महिला पदाधिकारी हुनुपर्नेछ।

(च) एक व्यक्ति एकभन्दा बढी उपभोक्ता समितिको पदाधिकारी हुन पाउने छैन। साथै सगोलका परिवारबाट एकजना भन्दा बढी व्यक्ति एउटै उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाइने छैन।

(छ) उपभोक्ता समितिको गठन सकेसम्म सर्वसम्मत तरिकाले गर्नुपर्नेछ। सर्वसम्मत हुन नसकेमा उपभोक्ताहरुको बहुमतबाट उपभोक्ता समितिको गठन गरिने छ।

(ज) उपभोक्ताहरुको लागत सहभागितामा सञ्चालन हुने आयोजनाहरु उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गर्न प्राथमिकता दिईनेछ।

(झ) उपभोक्ता समितिले सम्झौता बमोजिम गर्नु पर्ने काम समिति आफैंले गर्नु गराउनु पर्नेछ। अन्य कुनै निर्माण व्यवसायी वा अन्य व्यक्ति वा सस्थालाई ठेक्कामा दिई गर्न गराउन पाइने छैन। तर सामुदायिक वन, सामुदायिक स्तरका सहकारी संस्थाहरु, कानून बमोजिम गठन भएका अन्य सामुदायिक संस्थाहरुबाट आयोजनाको कार्य सन्चालन गर्न/गराउन उपभोक्ता समितिबाट निर्णय भई आएमा यस कार्यविधि बमोजिम कार्य सन्चालन गर्न/गराउन सकिनेछ।

(ञ) कार्यालयले आयोजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वयनमा संलग्न उपभोक्ता समितिको अभिलेख **अनुसूची १** बमोजिमको ढाँचामा व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ।

(ट) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको योग्यता देहाय बमोजिम हुनेछः-

- सम्वन्धित आयोजना क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा
- १८ वर्ष उमेर पुरा भएको
- फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको
- सरकारी बाँकी बक्यौता वा पेश्की फछ्यौट गर्न बाँकी नरहेको
- अन्य उपभोक्ता समितिमा पदाधिकारी नरहेको

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

○ जनप्रतिनिधि, बहालवाला सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, राजनीतिक दलका पदाधिकारी, वा प्रदेश सन्चित कोषबाट तलब भत्ता खाने पदाधिकारी नभएको।

६.२ . उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः

(क) सम्झौता बमोजिम परिमाण, गुणस्तर, समय, लागत तथा डिजाईन अनुसार कार्य सम्पादन गर्ने,

(ख) उपभोक्ताहरुलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा कार्यविधिको जानकारी गराउने,

(ग) सम्झौता बमोजिम कार्य शुरु गर्दा कार्यालयबाट आवश्यक निर्देशन प्राप्त गर्नु पर्ने भए प्राप्त गरेर मात्र शुरु गर्ने,

(घ) उपभोक्ता समितिको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरुको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने,

(ङ) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको क्षमता विकास गर्ने।

(च) योजना सन्चालनको सन्दर्भमा नियमितरुपमा बैठक बस्ने, उपभोक्ताहरुलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा कार्यविधिको जानकारी गराउने, निर्णय सम्बन्धित निकायमा पठाउने व्यवस्था गर्ने।

(छ) सम्झौता बमोजिमको कामको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नु पर्ने देखिएमा कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने,

(ज) आयोजनाको सार्वजनिक परीक्षण गराउने,

(झ) आयोजनाको दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य कार्यका साथै मर्मत संभारको कार्य गर्ने।

(ज) आयोजनामा अन्य कुनै कार्यालय वा निकायवाट बजेट परेको भए सो वारे कार्यालयमा जानकारी गराउने।

(ञ) योजना सम्पन्न भई सकेपछि कार्यालयलाई जानकारी गराउने र नियमानुसार फरफारक गराउने दायित्व उपभोक्ता समितिको हुनेछ। उपभोक्ता समितिले आयोजनाको फरफारकको लागी कार्यालयमा कागजात पेश गर्दा अनुसूची-२ को ढाँचामा आयोजनाको भौतिक तथा वित्तिय प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

(ट) अन्य प्रचलित ऐन नियममा उपभोक्ता समितिलाई तोकिएको कार्यहरु गर्ने।

६.३ . आयोजना कार्यान्वयनः

(क) कार्यालयले उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने आयोजना, परियोजना र कार्यक्रमहरु पहिचान छनौट गरी कार्यान्वयन योजना बनाउनु पर्नेछ। उपभोक्ता समिति गठन पश्चात आयोजनाको ड्रईङ, डिजाईन र लागत अनुमान स्वीकृत गरी उपभोक्ता समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(ख) उपभोक्ताले सम्बन्धित आयोजनामा लागत अनुमान अंकको कम्तिमा दश प्रतिशत १०% जन श्रमदान व्यहोर्नु पर्नेछ।

(ग) आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समिति र कार्यालयबीच अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा सम्झौता गरी कार्यालयले उपभोक्ता समितिलाई अनुसूचि ४ बमोजिमको ढाँचामा कार्यादेश दिनुपर्नेछ।

(च) आयोजना कार्यान्वयन गर्न अगाडी अन्य सार्वजनिक निकायबाट स्वीकृति वा अनुमति लिनु पर्ने भए सो प्राप्त गरे पश्चात मात्रै योजना कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ।

६. ४ आयोजना सम्झौताको लागि आवश्यक कागजातहरुः

○ उपभोक्ता समिति गठन गर्ने भेलाको निर्णयको वडा अध्यक्षबाट प्रमाणित प्रतिलिपि,

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

- उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको नागरिकताको प्रतिलिपि,
- सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस,
- संभवभए सम्म योजना कार्यान्वयन क्षेत्रको निर्वाचित प्रदेश सभा सदस्यको सिफारिस,
- उपभोक्ता समितिबाट सम्झौताको लागि जिम्मेवार पदाधिकारी तोकिएको उपभोक्ता समितिको निर्णय,
- योजनाको कूल लागतको कम्तीमा १० प्रतिशत रकम उपभोक्ता समितिको बैक खातामा जम्मा गरेको प्रमाण,
- आयोजनाका प्राविधिकले तयार पारेको डिजाईन, नक्सा सहितको लागत अनुमान सहित सम्झौता सिफारिस प्रतिवेदन,
- उपभोक्ता समितिले सम्झौता गरी पाउनको लागि दिएको निवेदन।
- प्रचलित कानून वमोजिम उपभोक्ता समिति दर्ता भएको प्रमाणपत्र वा दफा ६.१ बमोजिम गठन भई सम्बन्धित स्थानीय तहबाट वा सो स्थानीय तहको सम्बन्धित वडाबाट उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धि व्यहोराको सिफारिस पत्र।
- खाता सञ्चालन गर्ने पदाधिकारी तोकिएको निर्णय र खाता सञ्चालनको लागि आवश्यक कागजातहरु

६.५ उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास

कार्यालयले आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि कार्यादेश भएपश्चात् उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुलाई निम्न विषयमा अभिमुखिकरण गर्न सक्नेछः-

- उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार,
- सम्पादन गर्नु पर्ने कामको विवरण, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि, लागत र उपभोक्ताको योगदान
- निर्माण सामाग्रीको गुणस्तर र परिमाण
- खरिद, रकम निकासा प्रकृया, खर्चको लेखाकंन र अभिलेख व्यवस्थापन
- आयोजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन प्रकृया, सार्वजनिक परीक्षण, योजनाको फरफारक र हस्तान्तरण
- अन्य आवश्यक विषयहरु।

६.६ खाता सञ्चालन तथा भुक्तानी प्रकृया

(क) उपभोक्ता समितिको खाता सञ्चालनका लागि निर्णय भई आएमा कार्यालयले निर्णय बमोजिमको " बैंकमा खाता सञ्चालनको लागि सिफारिस गर्नेछ।

(ख) समितिको खाता अध्यक्ष वा सचिव र कोषाध्यक्ष गरी कम्तीमा दुई जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ।

(ग) उपभोक्ता समितिलाई सम्झौता बमोजिम आयोजनाको अन्तिम भुक्तानीको लागि उपभोक्ता समितिको निर्णय, सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस पत्र, सम्बन्धित प्राविधिकको नापी किताव, मूल्यांकन प्रतिवेदन, ठेक्का बिल, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र सार्वजनिक परीक्षणको प्रतिवेदन, प्राविधिकको नापी मूल्यांकन बमोजिमको बिल भर्पाई तथा प्रमाणित डोरहाजिरी र अन्य आवश्यक कागजातहरु पेश गर्नु पर्नेछ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

(घ) उपभोक्ता समितिलाई आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी दिंदा कार्यसम्पन्न परीमाणको आधारमा पाँच प्रतिशत (५%) धरौटी तथा नियमानुसार कर कट्टा गरी सम्झौता गर्दाका बखत पेश भएको उपभोक्ता समितिको नाममा रहेको बैक खातामार्फत दिनु पर्नेछ।

(च) उपभोक्ता समितिले सम्पादन गरेको काम र भएको खर्चको विवरण समितिको बैठकबाट निर्णय गरी वडा अध्यक्षबाट प्रमाणित गरी भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजात सहित कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ।

(छ) आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी हुनुभन्दा अगावै संभव भएसम्म कार्यालयबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(ज) आयोजना सम्पन्न भई फरफारक गर्नु भन्दा अगावै उपभोक्ता समितिले अनिवार्य रुपमा सम्बन्धित स्थानीय तहको जनप्रतिनिधिको रोहवरमा सार्वजनिक परीक्षण गर्नु पर्नेछ। सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची ५ बमोजिम हुनेछ।

(झ) उपभोक्ता समितिले काम शुरु गर्नु भन्दा अगावै आयोजनाको नाम, लागत, लागत साझेदारीको अवस्था, काम शुरु र सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि समेत देखिने गरी तयार गरिएको अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा आयोजना सूचना पाटी आयोजना स्थलमा कार्य सम्पन्न नहुन्जेल सम्म राख्नु पर्नेछ।

(ञ) उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित कार्यालयले ड्रइङ्ग, डिजाइन, लागत अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिने, जाँचपास गर्ने लगायत अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ।

(ट) उपभोक्ता समितिबाट निर्माण हुने आयोजनाहरूको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने दायित्व र जिम्मेवारी जनप्रतिनिधि, सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिको हुनेछ।

(ठ) तोकिएको समयमा उपभोक्ता समिति गठन हुन नसकेमा, सम्झौता हुन नसकेमा वा सम्झौताको शर्त बमोजिम कार्य सम्पादन हुन नसकेमा कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम अन्य प्रकृयाद्वारा काम गराउन सक्नेछ।

(ड) आयोजनामा अन्य कुनै कार्यालय वा निकायवाट बजेट खर्च भएमा वा काममा डुप्लिकेसन भएमा कार्यालयले भुक्तानी गर्न वाध्य हुने छैन।

(ढ) भुक्तानीको लागि अनुगमन समितिवाट अनिवार्य सिफारिस गर्नुपर्दछ।

(ण) उपभोक्ता समितिले आफूले प्रत्येक किस्तामा गरेको खर्चको सूचना अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

६.७. भुक्तानीका लागि पेश गर्नु पर्ने कागजात:

(२) सम्पन्न कामको अन्तिम किस्ता भुक्तानी गर्दा देहायको कागजातहरु संलग्न गर्नुपर्नेछ।

(क) सम्वन्धित उपभोक्ता समितिको काम सम्पन्न भएको जानाकारीको निर्णय सहितको भुक्तानी माग निवेदन,
(ख) उपभोक्ता समितिको विल भरपाई र खर्च समर्थन गरेको निर्णय,
(ग) सामाजिक लेखापरिक्षण र खर्च सार्वजनिकिकरणको निर्णय,
(घ) अनुगमन समितिको प्रतिवेदन,
(ङ) सम्वन्धित पालिका वा वडा कार्यालयको सिफारिस,
(च) सम्पन्न कामको नापी किताव,
(छ) किस्ता भुक्तानी विल,

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

(ज) कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन,
(झ) सम्पन्न कामको फोटोहरु,
(ञ) खर्चका विल भरपाई र डोरहाजीर फारामहरु,
(ट) सम्वन्धित प्राविधिकहरुको अनुगमन प्रतिवेदन सहितको शिफारिस,
(ठ) योजना तथा पर्यटन पूर्वाधार विकास हेर्ने शाखाको शिफारिस,
(ड) योजना हस्तान्तरण गरेको प्रमाण ।

६.८. निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नु पर्नेः

उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजना गुणस्तर सुनिश्चित गर्नु सम्वन्धित उपभोक्ता समितिको कर्तव्य हुनेछ । गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नको लागि अन्य कुराहरुको अतिरिक्त निम्न विषयहरु पूर्ण रुपमा पालना गर्नुपर्दछ ।

(क) **निर्माण सामाग्रीको गुणस्तरः** निर्माण सामाग्री ड्रइङ, डिजाईन र स्पेसिफिकेसन बमोजिमको गुणस्तर कायम गर्नुपर्नेछ ।

(ख) **निर्माण विधि र प्रकृयाको गुणस्तरः** निर्माण विधि र प्रकृया कार्यालयसँग भएको सम्झौता बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

(ग) **निर्माण कार्यको दिगोपनाः** उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएको योजनाको दिगोपनाको लागि सम्वन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(घ) **गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारीः** उपभोक्ता समिति मार्फत हुने कामको निर्धारित गुणस्तर कायम गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित कार्यको लागि कार्यालयबाट खटिएका प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिको हुनेछ । कार्यालयले आवश्यक ठानेमा सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम निर्माण सामाग्री र निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गराउने दायित्व उपभोक्ता समितिको हुनेछ।

(ङ) **लगत राख्नु पर्नेः** कार्यालयले उपभोक्ता समितिबाट हुने कामको सम्झौता बमोजिमको समय, लागत र गुणस्तरमा सम्पन्न हुन नसकेमा सम्वन्धित प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिलाई सचेत गराउने र प्रकृति हेरी आवश्यकता अनुसार कारवाही गरी सो को लगत राख्नुपर्दछ ।

६.९. अनुगमन समितिको व्यवस्थाः

आयोजना तोकिएको गुणस्तर, परिमाण र समयमा सम्पन्न गर्न गराउन उपभोक्ता समितिले सम्पादन गर्ने कार्यको अनुगमन गरी आयोजनाको गुणस्तर, परिमाण सुनिश्चित गर्न उपभोक्ताहरुको भेलाबाट कम्तिमा एक जना महिला सहित ३ सदस्यीय एक अनुगमन समिति गठन गर्नुपर्नेछ । अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) आयोजनाको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने तथा देखिएका बाधा, व्यवधान र समस्या समाधानका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,

(ख) आयोजनाको कार्यान्वयन कार्यतालिका अनुसार काम भए नभएको यकीन गर्ने र नगरेको पाइएमा सम्बन्धित पक्षलाई सचेत गराउने,

(ग) अन्तिम भुक्तानीको लागि सिफारिस गर्ने ।

(घ) आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

६.१०. म्याद थप सम्बन्धी व्यवस्थाः

(क) सम्झौतामा निर्दिष्ट गरिएको म्यादभित्र आयोजना सम्पन्न हुन नसक्ने अवस्था सृजना भएमा उपभोक्ता समितिले निर्णय गरी कारण सहित म्याद समाप्त हुनु भन्दा कम्तिमा सात दिन अगावै सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिस सहित कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ। यसरी म्याद थपको लागि निवेदन पेश भएमा कार्यालयले सम्झौतामा उल्लेख भएको म्यादमा प्रचलित नियमानुसार म्याद थप गर्न सक्नेछ।

(ख) थप भएको म्याद भित्र समेत कार्यसम्पन्न हुन नसक्ने भएमा कार्यालयले भुक्तानी दिन वाध्य हुने छैन।

(ग) प्राकृतिक प्रकोप तथा भवितव्य परी थप भएको म्याद भित्र पनि कार्य सम्पन्न हुन नसक्ने विशेष परिस्थिति भएमा मात्र कार्यालयले पुनः म्याद थप गर्न बाधा पर्नेछैन।

(घ) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कार्यालयले जेष्ठ मसान्त भन्दा पछिको म्याद थप गर्न सकिने छैन।

परिच्छेद- ७
विविध

७.१. असुल उपर गरिनेः

- आयोजना संचालन गर्दा उपभोक्ता समितिले योजनामा खर्च भएको रकम बराबरको काम नभएको पुष्टि भएमा वा लेखापरीक्षणबाट बेरुजु उल्लेख भएमा सो रकम उपभोक्ता समितिबाट सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिने छ।

७.२ मापदण्ड बनाउन सक्नेः

- आयोजनाको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि कार्यालयले अनुगमन, मुल्याङ्कन गरी सम्वन्धित उपभोक्ता समितिलाई सल्लाह, सुझाव र आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिने तथा समन्वय गर्नु पर्नेछ।
- उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजनाको प्रकृति हेरी गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यालयले थप मापदण्ड तथा कार्यविधि बनाई लागु गर्न सक्नेछ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची १

(कार्यविधिको दफा ६.१ “ञ” संग सम्बन्धित)

उपभोक्ता समितिको लगत

पर्यटन विकास आयोजना ....

आ.व.

क्र.स.	उपभोक्ता समितिको नाम र ठेगाना	पदाधिकारीको नाम र सम्पर्क नं.				गठन मिति	बैंकको नाम	खाता नं.
		अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	सचिव	कोषाध्यक्ष			

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची २

(कार्यविधिको दफा ६.२ "ञ" सँग सम्बन्धित)

उपभोक्ता समितिको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन

विवरण पेश गरेको कार्यालय.......................................

१.आयोजनाको विवरणः

आयोजनाको नाम वडा न टोल/बस्ती

स्थानीय तहको नाम जिल्ला

उपभोक्ता समितिका अध्यक्षः सचिवः

२. **आयोजनाको लागतः** प्राप्त अनुदान रकम रू. ....

चन्दा रकम रू. ....

जनसहभागिता रकम रू. ....

जम्मा रकम रू. ....

३. हालसम्मको खर्च रू.

क. कार्यालयबाट प्राप्त रकम रू..

१. निर्माण सामग्रीमा (सिमेन्ट, छड, काठ, ढुंगा वा फुवा, गिट्टी, उपकरण आदि) रू. ....

२. ज्यालाः- दक्ष रूः- .... अदक्ष रू. .... जम्मा रू. ....

३. मसलन्द सामान (कपि, कलम, मसी, कागज आदि) रू. ....

४. दैनिक भ्रमण भत्ता (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रू. ....

५. प्राविधिक निरीक्षण बापत खर्च (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रू. ....

६. अन्य ....

ख. जनसहभागिताबाट व्यहोरिएको खर्च रूः ....

जिन्सी सामान मूल्य बराबर रकम रू. ....

श्रमको मूल्य बराबर रकम रू. ....

कूल जम्मा रू. ....

४. प्राविधिक प्रतिवेदन बमोजिम मूल्यांकन रकम रू.

५. उपभोक्ता समूहको निर्णय बमोजिम/समीक्षाबाट खर्च देखिएको रू.

६. कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरूः

क.

ख.

७. समाधानका उपायहरू

क.

ख.

८. कार्यालयबाट र अन्य निकायबाट अनुगमन भए अनुगमनको सुझावः

९. हाल माग गरेको किस्ता रकम रू. ....

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

१०. मुख्य खर्च प्रयोजन

११. प्राप्त रकम आयोजना बाहेक अन्य कार्यमा खर्च गर्ने/गराउने छैनौ ।

………….	……………..	…………………..	……………..
तयार गर्ने	सचिव	कोषाध्यक्ष	अध्यक्ष

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची ३

कार्यविधिको दफा ६.३ "ग" सँग सम्बन्धित)

पर्यटन विकास आयोजना .... योजना सम्झौता फाराम

पर्यटन विकास आयोजना, ..., बागमती प्रदेश........... नेपाल, (यस पछाडी पहिलो पक्ष भनिने) को आ.व. ०८१/८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार ख.शि.न. ३११५९ तर्फको कृ.नं. ....मा रहेको .... निर्माणको लागि बजेट बिनियोजन भएकोमा सो कार्यक्रम संचालन र स्याहार सम्भार समेत गर्नको लागि नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारको प्रचलित ऐन, नियम/कार्यविधिको परिधिभित्र रहि प्रदेश सरकार अन्तर्गत संस्कृति,पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय, पर्यटन विकास आयोजना,......................., बागमती प्रदेश,.............., नेपाल र श्री .... (यसपछी दोस्रो पक्ष भनिने) विच तपसिलमा उल्लेखित शर्तहरु सहितको सम्झौता गरिएको छ।

१. कार्यक्रम सम्बन्धि विवरण

१.१ ब.उ.शि.नं.: ३२५००१०२   १.२ कृ.नं.: ....

१.३ ख.शि.नं.: ३११५९   १.४ विनियोजित रकम रु.: .... लाख

१.५ कार्यक्रमको नाम : ....

१.६ लागत अनुमान तथा सम्झौताको लागि भएको निर्णय मिति: ....

२.कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थान :

क) जिल्ला : ....   ख) स्थानिय तह: ....

३.उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

३.१ उपभोक्ता समितिको नाम र ठेगाना: श्री ....

३.२ स्थायी लेखा (PAN) नम्वर:

३.३ संस्था दर्ता विवरण :

३.४ कार्य सञ्चालन गरिने जग्गा सम्बन्धि विवरण:

३.५ उपभोक्ता समितिको पदाधिकारीको नामावली

सि. नं	पद	नाम	ठेगाना	नागरिकता विवरण		सम्पर्क नं.
				ना. प्र. नं.	जारी जिल्ला	
१	अध्यक्ष	श्री				
२	सचिव	श्री				
३	कोषाध्यक्ष	श्री				
४	सदस्य	श्री				

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

५	सदस्य	श्री				
६	सदस्य	श्री				
७	सदस्य	श्री				

३.६ अनुगमन समितिको नामावली

सि. नं	पद	नाम	ठेगाना	नागरिकता विवरण		सम्पर्क नं.
				ना. प्र. नं.	जारी जिल्ला	
१	संयोजक	श्री				
२	सदस्य	श्री				
३	सदस्य	श्री				

४. योजनाको लागत एवं निर्माण कार्य शुरु तथा सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि सम्बन्धि विवरण

<table>
<tr><td colspan="7">योजना नं. : MOCTCo/TDP /................/081/82-..............</td></tr>
<tr><td colspan="7">कार्य शुरुवात गर्नु पर्ने मिति: .... कार्य सम्पन्न गर्नु पर्ने मिति: ....</td></tr>
<tr><td colspan="6">लागत विवरण</td><td>कैफियत</td></tr>
<tr><td>कन्टिजेन्सि रकम रु.</td><td colspan="4">निर्माण कार्य सञ्चालन तर्फ</td><td>कुल लागत जम्मा रकम रु.</td><td rowspan="5"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">.................</td><td colspan="2">आयोजनाको तर्फवाट</td><td>जनसहभागिता</td><td>निर्माण तर्फको जम्मा लागत रु.</td><td rowspan="3">...............</td></tr>
<tr><td>कार्य संचालन तर्फ</td><td>इन्स्योरेन्स (PS)</td><td rowspan="2">................</td><td rowspan="2">...................</td></tr>
<tr><td>................</td><td>............</td></tr>
<tr><td colspan="6">अक्षरुपी .... मात्र।</td></tr>
</table>

५. संलग्न मुख्य मुख्य कागजात विवरण

क) समितिको .... बैंक लिमिटेड, ...शाखा कार्यालय स्थित खाता नं. .... मा जनसहभागिता वापत .... प्रतिशतले हुने रकम रु. .... जम्मा गरेको वैंक स्टेटमेन्ट संलग्न रहेको।

ख) समुहको निर्णय प्रतिलिपि र श्री .... नं.वडा कार्यालय ....को सिफारिस पत्र।

६. कार्यक्रम सञ्चालन शर्तहरु

क.	कार्य सञ्चालन शुरु गर्नु पर्ने मिति देखि १५ दिन बितिसक्दा पनि काम शुरु नगरेको खण्डमा प्रथम पक्षले सम्झौता रद्ध गर्न सक्नेछ। यसरी रद्द भएको योजना पुन:सञ्चालन गर्न प्रथम पक्ष बाध्य हुने छैन।काम शुरु गर्नु अगावै योजनाको

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

	विवरण तथा सम्झौता रकम खुल्ने गरी निर्माणस्थलमा सवैले देख्ने स्थानमा दोस्रो पक्षले अनिवार्य रुपमा सुचना पाटी राख्नु पर्ने छ।
ख.	सम्झौता भए पश्चात नेपाल सरकारबाट स्विकृत प्राप्त इन्स्योरेन्स कम्पनी/संस्थासँग कार्य सञ्चालनसँग सम्बन्धित कर्मचारी,समितिका पदाधिकारी एंव कार्य गर्ने जनशक्तिको कार्य सञ्चालन गर्ने अवधि सम्मको इन्स्योरेन्स कार्य स्वीकृत लागत अनुमानमा उल्लेख भए बमोजिमको रकमको परिधि भित्र रहि प्रथम पक्षले गरिदिनु पर्ने छ।कुनै कारणबस दोस्रो पक्षले यस सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिमको कार्य सम्पन्न गर्न नसकी भुक्तानी नहुने अवस्था आएमा प्रथम पक्षले गरिदिइएको बिमा बापतको रकम सरकारी बाँकी सरह प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षबाट असुल उपर गर्नेछ।
ग.	कामको गुणस्तर र डिजाईन कार्यालयबाट उपलब्ध गराइएको नक्शा र स्पेसिफिकेशनमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ।
घ.	कामको परिमाण, आवश्यक सामान र ज्यामीको विवरण तथा खर्च व्यहोर्ने स्रोत, यसै साथ संलग्न भएको इकाई कार्यालय र उपभोक्ताको जिम्मेवारी बाँडफाँड फाराममा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ।
ङ.	निर्माण सामग्री ज्यामी लगायत आवश्यक विविध सामानहरु उपभोक्ता समितिले आफैले ब्यवस्था गर्नु पर्नेछ, सो सामग्रीको भुक्तानीको लागी उपभोक्ता समितिले बिल भर्पाइ सहित माग गरेपछि कार्यालयले निरिक्षण गरी नियमानुसार भुक्तानी गर्नेछ।
च.	स्थानीय साधन जुटाउने, व्यवस्थित ढगंले काम सम्पन्न गर्ने र सम्पन्न भएका योजनाको निरन्तर संरक्षण, सदुपयोग, संवर्द्धन, मर्मत सम्भार गर्ने तथा माथिल्लो निकायवाट आएको निर्देशन एवं परिपत्रको पालना गर्नु पर्ने तथा बजेट न्युन भई हालको बिनियोजित बजेटबाट निर्माण भएको अपुरो संरचना पुरा गर्ने दायित्व दोस्रो पक्षको हुनेछ।अपुरो संरचना पुरा नगरी यस सम्झौता बमोजिम निर्माण भएको भौतिक संरचना क्षति हुन गएमा सो को सम्पुर्ण जिम्मेवार दोस्रो पक्ष हुने छ।
छ.	कार्यक्रमको लागि खरिद गरिएको निर्माण तथा संचालन सामग्री कुनै पनि हालतमा अन्यत्र प्रयोग गर्न पाईने छैन ।कथंमदाचित समुहले अन्यत्र प्रयोग गरेको अथवा निर्माण स्थल मै नपुऱ्याएको खण्डमा समितिले भुक्तानी पाउनु पर्ने किस्ता मध्येबाट परल मुल्य असुल गरिनेछ। दुरुपयोग भएको निर्माण सामग्रीको मूल्य पाउनु पर्ने किस्ताभन्दा बढी भई असुल हुन नसक्ने स्थितिमा पहिलो पक्षले प्रचलित ऐन कानुन बमोजिम असुल गर्नेछ।
ज.	पहिलो पक्षको सहमति वेगर समितिले डिजाईन फेर्नु हुदैन ।कथंकदाचित समितिले आफूखुशी डिजाइन फेरी काम गरेमा त्यसको भुक्तानी गर्न कार्यालय बाध्य हुने छैन ।त्यसरी डिजाइन फेरी निर्माण सामग्री समेत नियम विपरित प्रयोग गरिएको खण्डमा प्रचलित नियमनुसार कारवाही हुनेछ एवं सो निर्माण कार्यको भुक्तनी दिन प्रथम पक्ष वाध्य हुने छैन।
झ.	उपभोक्ता समितिले गर्नु पर्ने काम अन्य कुनै निर्माण व्यवसायी वा फर्मबाट गराउन पाइने छैन ।त्यस्तो गरेको खण्डमा पहिलो पक्षले सम्झौता रद्द गर्नेछ र सो कामको भुक्तानीको जिम्मेवार दोस्रो पक्षनै हुनेछ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

ञ.	दोस्रो पक्षले कार्यस्थलमा खटिएका प्राविधिक कर्मचारीले दिएको राय, परामर्श, सल्लाह, सुझाव एवं निर्देशन अनुरुप कार्य संचालन गर्नु पर्नेछ । योजनाको विवरण तथा सम्झौता रकम खुल्ने गरी निर्माणस्थलमा दोस्रो पक्षले अनिवार्य रुपमा सुचना पाटी राख्नु पर्ने छायस सम्झौता बमोजिम भुक्तानी हुने रकम पर्यटन विकास आयोजना इकाई कार्यायलय,काठमाडौं बाहेक अन्य कुनै संस्था निकाय, कार्यालयमा विल पेश गरी भुक्तानी भएको पाइएमा हामी दोस्रो पक्ष प्रचलित नियमानुसार कारबाही सहन तयार छौ ।
ट.	यस सम्झौता अनुसारको उपलब्ध रकमबाट निर्माण सामग्रीको खरीद बिल भरपाई बनाई अन्य कुनै पनि संस्था निकाय, कार्यालयमा पेश गरी दोहोरो भुक्तानी लिने गरी उपभोक्ता समितिले सम्झौता गर्नुहुदैन। सो भएमा उपभोक्ता समितिलाई प्रचलित ऐन/नियम अनुसार कारबाही हुनेछ ।यस सम्झौता बमोजिम भुक्तानी हुने रकम पर्यटन विकास आयोजना .... बाहेक अन्य कुनै संस्था निकाय,कार्यालयमा विल पेश गरी भुक्तानी भएको पाइएमा हामी दोस्रो पक्ष प्रचलित नियमानुसार कारबाही सहन तयार छौ ।बजेट अपुग भई वा अन्य कारणले निर्माण हुन लागेको भौतिक संरचना अधुरो रहन गएमा सो अधुरो संरचनालाई पुरा गर्ने जिम्मेवारी दोस्रो पक्षको हुनेछ ।कथमकदाचित उक्त संरचना पुरा हुन नसकि क्षति भएमा प्रचलित नियमानुसार हुने क्षतिपुर्ति लगायत अन्य कुराको भागिदार दोस्रो पक्ष हुनेछ ।
ठ.	उपभोक्ता समितिले रकम खर्च गर्दा प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीले तोकेको प्रकृया पुरा गरेर मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ । प्रकृया नपुऱ्याई गरिएको खर्च प्रथम पक्षवाट भुक्तानी हुने छैन ।
ड.	कार्यक्रम सम्पन्न गर्नको लागि आवश्यक सामाग्रीहरु खरिद गर्दा नियमानुसारको नविकरण भएको करदर्ता/रजिष्टर्ड फर्म सँग खरिद गरि सो को सक्कल बिल बीजक/भ्याट बिल प्रथम पक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ र ज्यामीको हकमा नियमानुसारको डोर हाजिरी फारम प्रमाणित गरि पेश गर्नुपर्नेछ । नियमानुसारको विल विजक तथा प्रमाणित डोर हाजिरी फारम पेश नभएमा सो को भुक्तानी हुने छैन ।
ढ.	काम सम्पन्न गर्नुपर्ने भनि तोकिएको मिति भित्रमा कार्य सम्पन्न गरि सोही अवधि भित्र भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजातहरु पेश गरिसक्नु पर्ने छ ।तोकिएको अवधि समाप्ती पछि भुक्तानीको लागि कागजात पेश हुन आएमा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२१ मा व्यवस्था भए बमोजिम क्षतिपुर्ति कट्टा गरी मात्र भुक्तानी गरिने छ।
ण.	तोकिएको आफ्नै स्वामित्वमा रहेको जग्गामा वा स्थानिय तहको सिफारिसमा उल्लेखित सार्वजनिका स्थानमा मात्र निर्माण कार्य संचालन गर्नु पर्नेछ अन्यथा प्रचलित नियमानुसार हुने कारबाहीको भागिदार दोस्रो पक्ष हुने छ ।निर्माण कार्यको सिलसिलमा कुनै निजि आवादीसँग जोडिएको क्षेत्र वा अन्य क्षेत्रमा सिमाना तथा जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धि विवाद एवं निर्माण हुने स्थान सम्बन्धी विवाद आएमा सो को समाधान गर्ने दायित्व दोस्रो पक्षको हुनेछ ।उक्त विवादले काम हुन नसकेमा वा यस सम्झौता बमोजिमको काम हुन नसकी अधुरो मात्र काम भएमा सो को भुक्तानी दिन प्रथम पक्ष बाध्य हुने छैन, सो अधुरो कामको भुक्तानीको दायित्व दोस्रो पक्षको हुनेछ ।निर्माणको क्रममा वा निर्माण सम्पन्न भई भुक्तानी पश्चात समेत जग्गा सम्बन्धी कुनै पनि विवाद आएमा प्रचलित नियमानुसार हुने कारबाहिको भागिदार

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

	दोस्रो पक्ष हुने छ ।सम्झौता बमोजिम काम सम्पन्न भए पनि निर्माण स्थलको जग्गा सम्बन्धि कुनै विवाद देखिएमा सो निर्माण कार्यको भुक्तानी दिन प्रथम पक्ष बाध्य हुने छैन।निर्माण कार्यको सिलसिलामा साँध सधियार तथा अन्य कसैको भौतिक एंव मानविय क्षति हुन गएमा सो को जिम्मेवार दोस्रो पक्ष हुने छ।
त.	पहिलो पक्षबाट योजना संचालनका लागि पेश्की रकम उपलब्ध गराउने छैन।
थ.	दोस्रो पक्षले सम्झौता बमोजिमको निर्माण कार्य सम्पन्न भए पछि अन्तिम भुक्तानीको लागि कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, नापिकिताव, प्रमाणित विल भरपाई, विभिन्न चरणको योजनाको रंगिन फोटोहरु, योजना अनुगमन गर्नका लागि गठन भएको स्थानीय उपभोक्ताहरुको अनुगमन समितिबाट अनुगमन गरी पेश गरेको अनुगमन प्रतिवेदन, उपभोक्ता समितिले आयोजना सञ्चालन गर्दा भएको आय-व्ययको अनुमोदन सहितको निर्णय, उपभोक्ता भेलावाट भएको सार्वजनिक लेखा परीक्षणको निर्णयको प्रतिलिपि तथा सम्बन्धित स्थानिय तह /वडा कार्यालयको सिफारिस सहित म्याद भित्रै निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।अन्यथा रकम भुक्तानी हुने छैन ।सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११७ मा व्यवस्था भए बमोजिमको भौतिक प्रगति हासिल पश्चात मात्र अन्तिम बिल भुक्तानी हुने छ।
द.	उपभोक्ता समितिले काम सम्पन्न गरि सके पछि बाँकी रहन गएका खप्ने मालसमानहरु आम्दानी बाँधि सुरक्षित राख्नु पर्नेछ र सो आम्दानी बाँधेको कागजातको प्रतिलिपि प्रथम पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
ध.	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात पहिलो पक्षबाट हुने भुक्तानीमा नियमानुसार कर कट्टी एंव ५(पाँच) प्रतिशतले हुने रकम धरौटी वापत कट्टी गरि मात्र भुक्तानी गरिनेछ ।भुक्तानीको लागि उपभोक्ताबाट पेश हुन आएको बैंक खाता विवरण गलत भएमा तथा KYC Update नभई कार्यालयबाट (पहिलो पक्ष) अनलाइन भुक्तानी गर्दा भुक्तानी हुन नसकेमा सो को जिम्मेवार दोस्रो पक्ष नै हुने छ।

७. कार्यालयको जिम्मेवारी तथा पालना गरिने शर्तहरु

क. कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।

ख. रितपुगेका आवश्यक कागजात संलग्न गरि भुक्तानी उपलब्ध गराउन सम्बन्धित उपभोक्ता समितिवाट अनुरोध भई आए पछि आवश्यकता बमोजिम प्राविधिकवाट निरिक्षण गरि गराई समितिको बैंक खातामा भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।

यस सम्झौतामा उल्लेखित कुराहरु यसै बमोजिम र अन्य कुराहरु प्रचलित ऐन, नियम तथा कार्यविधि अनुसार हुनेछ।

माथी उल्लेखीत शर्तहरु बमोजिम कार्य गर्न सहमत भई श्री .... र पर्यटन विकास आयोजना, ...बागमती प्रदेश, ..., नेपालको तर्फबाट हस्ताक्षर गरी एक/एक प्रति बुझि लियौं/दियौं ।

दोस्रो पक्षको तर्फबाट **प्रथम पक्षको तर्फबाट**

दस्तखतः दस्तखतः

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

नामः श्री .... (ना.प्र.न. ....)

पदः अध्यक्ष

मितिः २०८..../....../

सम्पर्क नं.:

नामः ....

दर्जाः ....

मितिः २०८..../......./

साक्षीहरु

१. श्री ....

२. श्री ....

३. श्री ....

४. श्री ....

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची ४
(कार्यविधिको दफा ६.३ "ग" सँग सम्वन्धित)
कार्यादेशको ढाँचा
.... कार्यालय/आयोजना

बिषयः कार्यादेश दिइएको बारे ।

श्री .... उपभोक्ता समिति,
.........................., ... ।

प्रस्तुत विषयमा यस कार्यालयको चालु आ.व. २०८१/०८२ को स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत कृ.न. .... को .... कार्यक्रम संचालनका लागि .... उपभोक्ता समिति, ... र पर्यटन विकास आयोजना, ... विच मिति .... गते भएको सम्झौता बमोजिमको शर्तहरुको अधिनमा रहि मिति .... गते भित्र कार्यसम्पन्न गर्नका लागि तपाईलाई यो कार्यआदेश दिइएको छ ।

....
....
....

<u>बोधार्थः</u>

श्री पर्यटन विकास आयोजना, हेटौंडा, मकवानपुर, नेपालः जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

श्री ...., नगर/गाँउकार्यपालिकाको कार्यालय, ...: कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागी आवश्यक सहयोग एवं समन्वयको लागि अनुरोध छ ।

श्री .... वडा कार्यालय, ...: कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागी आवश्यक सहयोग एवं समन्वय र कार्यक्रमको अनुगमन निरीक्षणको प्रबन्ध मिलाई प्राविधिक प्रतिवेदन सहित भुक्तानीको लागि सिफारिस गरिदिनु हुन अनुरोध छ ।

श्री आर्थिक प्रशासन शाखा, पर्यटन विकास आयोजना,............................... : जानकारीको लागि ।

श्री .... विशेषज्ञ ईन्जिनियर तथा साइट ईन्चार्ज सव-इन्जिनियर श्री ....,पर्यटन विकास आयोजना, ...: स्वीकृत लागत अनुमान, डिजाईन बमोजिमको कार्य संचालन गर्न उपभोक्ता समुहलाई आवश्यक सम्पूर्ण प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराई योजनाको नियमित अनुगमन, निरिक्षण गरी गराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नु गराउनु हुन ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची ५
(कार्यविधिको दफा ६.६ "ज" सँग सम्वन्धित)
सार्वजनिक परीक्षण फारामको ढाँचा
पेश गरेको कार्यालय ....

१. आयोजनाको नामः

क) स्थलः ख) लागत अनुमानः

ग) आयोजना शुरू हुने मितिः घ) आयोजना सम्पन्न हुने मितिः

२. उपभोक्ता समितिको नामः

क) अध्यक्षको नाम: ख) सदस्य संख्याः महिलाः पुरूषः

३. आम्दानी खर्चको विवरणः

क) आम्दानीतर्फ जम्माः

आम्दानीको श्रोत (कहाँबाट कति नगद तथा जिन्सी प्राप्त भयो खुलाउने)	रकम वा परिमाण	कैफियत

ख) खर्चतर्फ

खर्चको विवरण	दर	परिमाण	जम्मा
१. सामाग्री (के के सामाग्री खरिद भयो)			
२. ज्याला (के मा कति भुक्तानी भयो)			
३. श्रमदान (कति जनाले श्रमदान गरे)			
४. व्यवस्थापन खर्च (ढुवानी तथा अन्य खर्च)			

ग) मौज्दात

विवरण	रकम वा परिमाण	कैफियत
१ नगद		
बैंक		
व्यक्तिको जिम्मा		
२ सामग्रीहरु		

घ) भुक्तानी दिन बाँकी

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

विवरण	रकम वा परिमाण

४. सम्पन्न आयोजनाको लक्ष्य तथा प्रगति विवरण

कामको विवरण	लक्ष्य	प्रगति

५. आयोजनाले पुऱ्याएको लाभ तथा प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित जनसंख्या (आयोजना सञ्चालन भएको स्थानका उपभोक्ताहरू)।

६. आयोजना सञ्चालन गर्दा आयोजक संस्थामा कामको जिम्मेवारी बाँडफाँड (कस कसले कस्तो कस्तो कामको जिम्मेवारी लिएका थिए (खुलाउने)

१.
२.
३.
४.
५.

उपस्थितिः

१.
२.
३.
४.
५.

रोहवरः नामथरः पदः मितिः

द्रष्टव्यः सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरुको उपस्थिति अनिवार्य रूपमा संलग्न हुनुपर्नेछ।

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची ६
(कार्यविधिको दफा ६.६ "झ" संग सम्वन्धित)
आयोजना सूचना पाटीको नमूना

१. योजना / कार्यक्रमको नाम :

२. संचालन हुने मुख्य कृयाकलापहरु :

३. कार्य सञ्चालन गर्ने उपभोक्ता समितिको नाम र ठेगानाः

४. योजनाको कूल लागत (कन्टिजेन्सी बाहेक):

४.१ पर्यटन विकास आयोजनाबाट व्यहोर्नेः

४.२ उपभोक्तावाट व्यहोर्ने:

५. आयोजनाको सम्झौता मितिः

६. कार्य प्रारम्भ भएको मितिः

७. कार्य सम्पन्न गर्नु पर्ने मितिः

८. बजेटको स्रोत : बागमती प्रदेश सरकार, हेटौंडा ,मकवानपुर, नेपाल

९. उपभोक्ता समितिका मुख्य पदाधिकारीहरु

अध्यक्ष : सम्पर्क नं.

सचिव : सम्पर्क नं.

कोषाध्यक्ष : सम्पर्क नं.

<u>थप जानकारी, सुझाव तथा गुनासोको लागि</u>

पर्यटन विकास आयोजना, ...

.... (............. प्रमुख) : मोबाईल नम्बर

.... (सूचना अधिकारी) : मोबाईल नम्बर

फोन नं. : ....

(साइट इन्चार्ज):

Email:

बागमती प्रदेश सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा सहकारी मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

अनुसूची ७

(कार्यविधिको दफा ६.६ "ण" सँग सम्वन्धित)

खर्च सार्वजनिक सूचना फाराम

मितिः २०८ । ।

१. आयोजनाको नाम:-

२. आयोजना स्थलः-

३. विनियोजित वजेट:-

४. आयोजना स्विकृत भएको आ.व.-

५. आयोजना सम्झौता भएको मितिः-

६. काम सम्पन्न गर्नु पर्ने मितिः-

७. काम सम्पन्न भएको मितिः-

८. उपभोक्ता समितिको बैठकले खर्च स्वीकृत गरेको मितिः-

आम्दानी र खर्चको विवरण

आम्दानी		खर्च	
विवरण	**रकम रू**	**विवरण**	**रकम**
प्रथम किस्ता		ज्याला	
दोश्रो किस्ता		निर्माण सामाग्री खरिद	
जनश्रमदान		ढुवानी	
वस्तुगत सहायता		भाडा	
लागत सहभागिता		व्यवस्थापन खर्च	

उपर्युक्तानुसारको आम्दानी तथा खर्च विवरण यथार्थ हो । यसमा सबै आम्दानी तथा खर्चहरु समावेश गरिएको छ । साथै उपभोक्ताहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा आयोजना कार्यान्वयन गरिएको छ । यसको एक प्रति वडा कार्यालयमा समेत पेश गरिएको छ ।

कोषाध्यक्ष | सचिव | अध्यक्ष